

Projekt

z dnia 10 listopada 2016 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W GRODZISKU MAZOWIECKIM**

z dnia 30 listopada 2016 r.

w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych w Gminie Grodzisk Mazowiecki w 2017 roku

Na podstawie art. 4¹ Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 487 ze zm.) oraz art. 10 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 224 z późn. zm) Rada Miejska w Grodzisku Mazowieckim uchwala, co następuje:

- § 1. Uchwala się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na rok 2017 w Gminie Grodzisk Mazowiecki w brzmieniu ustalonym w załączniku do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Grodziska Mazowieckiego.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 roku.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Joanna Wróblewska

SPRAWDZONO
POD WZGLĘDEM
FORMALNOPRAWNYM

10. LIS. 2016

ADWOKAT

[Podpis]
Dariusz Ochotnicki

Burmistrz zapoznał się z projektem uchwały i kieruje go do RM, do trybu uchwalodawczego.

z up. Burmistrza

[Podpis]
Piotr Celiński
Z-ca Burmistrza

Załącznik do Uchwały Nr

Rady Miejskiej w Grodzisku Mazowieckim

z dnia 30 listopada 2016 r.

**PROGRAM PROFILAKTYKI I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH I NARKOTYKOWYCH
W GMINIE GRODZISK MAZOWIECKI
W 2017 ROKU**

Grodzisk Mazowiecki, listopad 2016

Wstęp

Spośród licznych problemów społecznych, występujących w Polsce, na pierwszy plan wysuwają się problemy związane z nadużywaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych. Alarmujące dane na temat wzrostu spożycia alkoholu i marihuany wśród młodzieży oraz znacznego obniżenia wieku inicjacji alkoholowej, poszerzenie problematyki związanej z alkoholizmem o zagadnienie przemocy w rodzinie oraz chorób wywoływanych alkoholem, kierunkują działania w tym zakresie w stronę profilaktyki uzależnień oraz w stronę pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Według Światowej Organizacji Zdrowia WHO, alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a zjawisko nadużywania substancji psychoaktywnych jest odpowiedzialne za powstawanie ponad 60 rodzajów chorób i urazów.

Straty zdrowotne, wywołane nadużywaniem alkoholu i narkotyków nie ograniczają się tylko do szkód występujących u osób uzależnionych. Poza wyniszczeniem zdrowotnym i psychicznym, nadużywanie środków psychoaktywnych ma również wymiar społeczny, obejmując swoim zasięgiem także członków rodzin i osoby żyjące w najbliższym otoczeniu osoby uzależnionej. Ekonomiczne straty tego zjawiska, jakie z tego tytułu ponosi budżet państwa są równie wysokie jak koszty społeczne. Światowa Organizacja Zdrowia WHO szacuje je na poziomie 2-3 % PKB.

Dlatego właśnie działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej. W obecnej dobie nie zastanawiamy się czy warto pomagać osobom i rodzinom dotkniętym problemem uzależnień, ale jak to robić szybciej i efektywniej. Jak pomagać, by nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu i narkomanii, ale przede wszystkim zapobiegać, edukować, uświadamiać i wspierać.

Ponieważ rozwiązywanie problemów alkoholowych wymaga podejścia interdyscyplinarnego, a wszelkie podejmowane w tym zakresie działania powinny mieć charakter długofalowy, konsekwentnie i systematycznie wdrażane, kierunki działań określone w niniejszym Programie stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich.

Program dostosowany jest do specyfiki problemów alkoholowych w Gminie Grodzisk Mazowiecki i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym.

I. Podstawa prawna

Samorządy lokalne otrzymały stosowne kompetencje oraz środki finansowe, niezbędne do realizacji działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Gmina ma za zadanie przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze, skierowane do lokalnej społeczności, mające na celu minimalizowanie i zapobieganie alkoholizmowi i narkomanii.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych, a co za tym idzie uchwalenie przez Radę Miejską Grodziska Mazowieckiego niniejszego programu wynika z:

- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.)
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 224 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016, poz. 930, z późn. zm).

Zgodnie z zapisami art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.) samorząd gminy zobowiązany jest do:

1. Prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

W szczególności zadania te obejmują:

- a. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu
- b. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- c. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć

- sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- d. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych
 - e. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
 - f. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.
2. Realizacja zadań, o których mowa w ust.1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych

W celu efektywnej realizacji działań, ukierunkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień, tworzy się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych w Gminie Grodzisk Mazowiecki na 2017 rok.

W swojej konstrukcji merytorycznej program ten tożsamy jest z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020, a także Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020.

Przy opracowaniu Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych zostały uwzględnione wytyczne, wynikające z rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2017 roku.

II. Diagnoza lokalnych problemów społecznych na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki

Badaniami jakimi dysponuje gmina z zakresu problematyki uzależnień od substancji psychoaktywnych w populacji mieszkańców Gminy Grodzisk Mazowiecki jest diagnoza problemów społecznych, przeprowadzona w okresie marzec - czerwiec 2015 roku. Raport zawiera informacje, dotyczące zarówno uzależnień od: alkoholu, narkotyków i nikotyny, jak i zjawisk mocniej lub słabiej z nimi skorelowanych w tym – przemocy, cyberprzemocy i innych problemów społecznych. Na potrzeby niniejszego programu zostaną przytoczone dane, dotyczące wybranych problemów społecznych.

Informacje zawarte w raporcie pochodzą ze statystyk gminnych instytucji (Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji i Straży Miejskiej) oraz z badań ankietowych, przeprowadzonych wśród 500 dorosłych mieszkańców gminy, 2121 uczniów ze szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz wśród 75-ciu pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Badania przeprowadzili specjaliści z firmy Oficyna Profilaktyczna z Krakowa.

Diagnozę problemów uzależnień na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki poszerzono dodatkowo o materiały uzyskane ze sprawozdań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz z rocznego sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z 2015 roku - ankiety PARPA G1.

- **Dostępność alkoholu w gminie Grodzisk Mazowiecki.**

W roku 2015 na terenie gminy czynnych było 140 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 96 punktów przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 44 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

Według Światowej Organizacji Zdrowia jeden punkt sprzedaży alkoholu powinien przypadać na 1-1,5 tys. mieszkańców, tymczasem w Polsce przypada na około 265 osób. W gminie Grodzisk Mazowiecki na jeden punkt sprzedaży alkoholu przypada 307 mieszkańców. Wskazuje to na bardzo dużą dostępność alkoholu w gminie.

Nie bez znaczenia dla polityki reglamentacyjnej państwa, a tym samym środowiska lokalnego pozostaje liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Według ogólnopolskich badań Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych istnieje korelacja pomiędzy liczbą punktów sprzedaży napojów alkoholowych, a rozmiarami szkód i problemów, których źródła upatrywać można w spożywaniu wyrobów alkoholowych.

- **Rozmiar zjawiska uzależnienia od alkoholu według statystyk Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Oceny nasilenia zjawiska alkoholizmu na terenie gminy dokonać można na podstawie liczby wniosków, kierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Powyższe wnioski Komisja przyjmuje w celu wszczęcia postępowania, zmierzającego do skierowania danej osoby na leczenie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Ilość wniosków skierowanych do Komisji przedstawia poniższa tabela:

Rok	2012	2013	2014	2015
Liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowę	208	260	336	307
Liczba wszczętych procedur dotyczących zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego	208	239	294	69
Liczba spraw skierowanych do sądu (wysłane wnioski o zobowiązanie do leczenia)	45	33	48	45
Liczba Kontroli Punktów Sprzedaży Alkoholu	7	7	6	4

Tabela 1. Statystyki spraw prowadzonych przez KRPA w latach 2012-2015.

Analizując dane uzyskane z Poradni Leczenia Uzależnień, w latach 2013-2015 obserwowalny jest wzrost liczby pacjentów. W roku 2013 liczba osób uzależnionych od alkoholu, zgłoszonych do Poradni Leczenia Uzależnień wynosiła 422, w roku 2014 były to już 457 osób, natomiast w roku 2015 zgłoszonych było 420 osób.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że nieznacznie maleje liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z powodu problemu alkoholowego rodziny. W roku 2013 skorzystało 128 takich rodzin, w roku 2014 - 112, a w 2015 roku z pomocy społecznej z powodu uzależnienia alkoholowego skorzystało 100 rodzin.

- **Postawy wobec alkoholu dorosłych mieszkańców gminy**

Mieszkańcy gminy Grodzisk Mazowiecki, poproszeni o oszacowanie skali występowania różnych problemów społecznych w gminie - alkoholizm usytuowali na drugim miejscu, zaraz po bezrobociu, natomiast palenie papierosów i spożywanie alkoholu przez młodzież na miejscu trzecim, na równi z problemem uzależnienia od narkotyków.

Większość ankietowanych (77%) nie słyszała o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim na terenie gminy. Jednak 95% mieszkańców uznało spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie za zjawisko pojawiające się w gminie, natomiast 54% ankietowanych twierdzi, że młodzież pije alkohol tylko czasami.

Na pytanie o spożywanie alkoholu przez osoby dorosłe, 34% badanych mieszkańców wskazuje, że najczęściej sięga po wino, 29% po piwo, 20% osób po wódkę, a 8% po jeszcze inny, bliżej nieokreślony rodzaj alkoholu. Na pytanie dotyczące częstotliwości spożywania alkoholu, 53% mieszkańców odpowiedziało, że pije alkohol kilka razy w miesiącu, 29% osób kilka razy w roku, 6% kilka razy w tygodniu, zaś 1% codziennie. 9% mieszkańców deklaruje, iż w ogóle nie pije alkoholu.

Zdaniem większości badanych (74%) na terenie gminy nie dochodzi do prowadzenia pojazdów przez nietrzeźwych kierowców.

99% mieszkańców zauważa osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych. Wśród nich 49% widuje takie sytuacje często, 41% czasami, 5% rzadko, 4% bardzo często.

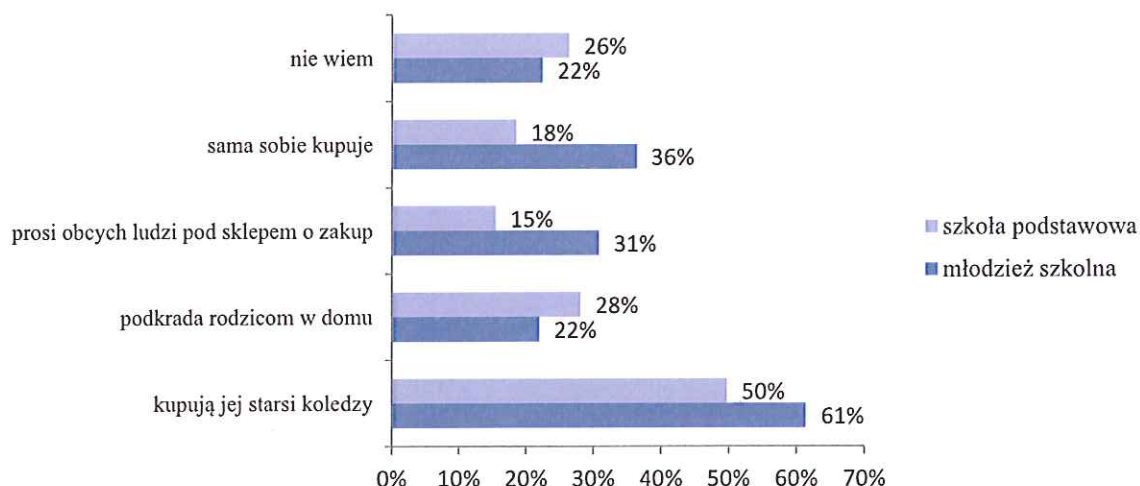
- **Przestępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu**

Od 2012 roku maleje w gminie liczba osób, zatrzymanych do wytrzeźwienia. W 2012 roku było to 320 osób, w 2013- 287, 2014 – 218, a w roku 2015 – 215 osób.

- **Postawy młodzieży wobec alkoholu.**

W Gminie Grodzisk Mazowiecki 34% uczniów szkół podstawowych i 78% młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej twierdzi, że ich rówieśnicy piją alkohol. Młodzież szkolna, jak twierdzi, najczęściej spożywa alkohol na imprezach i w dyskotekach oraz na świeżym powietrzu. Młodzi ludzie jako powód sięgania po alkohol, najczęściej podają chęć zaimponowania innym (60% badanych), dla lepszej zabawy i wyluzowania (59% młodzieży) oraz dla towarzystwa (43% badanych).

Znaczna część uczniów w Gminie Grodzisk Mazowiecki uważa, iż alkohol jest towarem który są w stanie zdobyć. Wyniki przedstawia poniższa tabela.

(pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Wyk. 1 Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol ?

Młodzież szkolna określiła częstotliwość spożywania przez nich alkoholu. 66% respondentów nie przyznaje się do spożywania alkoholu. Wśród pozostałych ankietowanych 18% pije rzadziej niż raz w miesiącu, 10% co najmniej raz w miesiącu, a 7% co najmniej raz w tygodniu.

Większość uczniów poprawnie twierdzi, że każdy może uzależnić się od alkoholu – 68% uczniów szkoły podstawowej, 70% młodzieży szkolnej. Przeciwnego zdania jest 17-19% uczniów z obu grup szkolnych.

Większość badanych uczniów poprawnie klasyfikuje piwo jako rodzaj alkoholu – 71% uczniów szkoły podstawowej, 69% młodzieży szkolnej. Przeciwnego zdania jest również 17-19% uczniów z obu grup szkolnych.

- **Młodzież wobec zjawiska palenia papierosów**

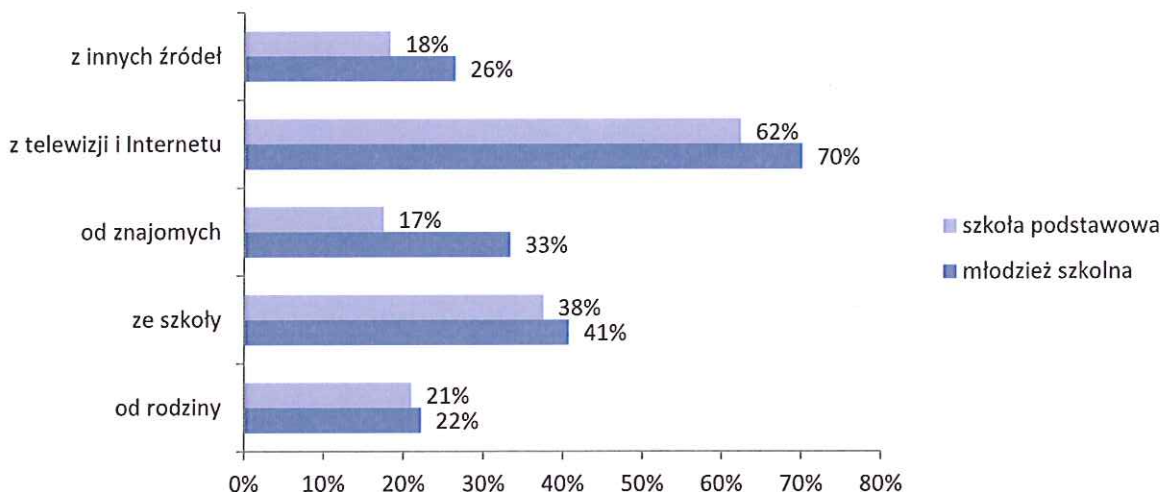
W Gminie Grodzisk Mazowiecki 83% dzieci szkół podstawowych i 68 % młodzieży szkół ponadpodstawowych wskazało, że nie pali papierosów. Do regularnego palenia przyznało się 5-6% z obu grup szkolnych, natomiast 4% młodszych uczniów i 10% starszych stwierdziło, że sięga po papierosy od czasu do czasu.

- **Młodzież wobec narkotyków**

Od pojawienia się na rynku polskim w latach 90-tych nowych rodzajów narkotyków zjawisko narkomanii ma nowe oblicze. Zwiększyła się podaż i popyt na narkotyki na polskim rynku. Młodzież używa ich zazwyczaj w celach rozrywkowych, ale również by wspomóc się w nauce.

Spółród badanych uczniów Gminy Grodzisk Mazowiecki 9 % uczniów szkół podstawowych i 14 % uczniów szkół ponadpodstawowych przyznało, że miało kontakt z narkotykami lub dopalaczami.

Młodzież najczęściej czerpie informacje o substancjach psychoaktywnych z Internetu oraz innych źródeł, co przedstawia poniższa tabela.

(pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Wyk .2 Skąd czerpiesz wiedzę na temat narkotyków i dopalaczy?

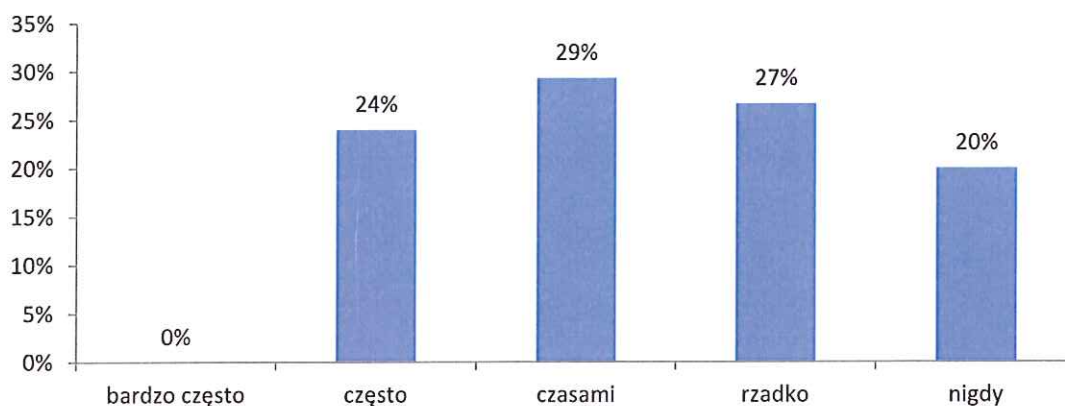
• Postawy dorosłych mieszkańców gminy wobec narkotyków.

Spółród dorosłych mieszkańców gminy większość badanych (53%) nie zna w swoim otoczeniu nikogo, kto używałby narkotyków, choć pozostali wskazują na znajomość takich osób. 88% dorosłych respondentów uważa, że młodzież w gminie narażona jest na kontakt z narkotykami. Co trzeci respondent uważa, że trudno jest w gminie uzyskać dostęp do narkotyków. Na pytanie o indywidualne doświadczenia, związane z używaniem narkotyków, 28% dorosłych respondentów potwierdza zażywanie bądź eksperymentowanie z narkotykami.

• Postawy sprzedawców wobec spożywania alkoholu i nikotyny

Na potrzeby Diagnozy Lokalnych Problemów Społecznych przebadano 75 sprzedawców w punktach, w których dostępny jest alkohol. Codzienna styczność z klientami i konsumentami wyrobów alkoholowych sprawia, że jest to szczególnie ważna grupa, która może pomóc w ograniczeniu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu przez mieszkańców gminy.

Częstotliwość próby zakupu alkoholu przez nieletnich według sprzedawców punktów napojów alkoholowych przedstawia poniższa tabela:

Wyk. 3 Jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom niepełnoletnim w gminie?

80% respondentów wskazało, że zdarzyło im się, by osoby niepełnoletnie próbowały dokonać zakupu alkoholu w ich punkcie – zdaniem 60% tego typu sytuacje miały miejsce raz lub kilka razy, według 20% sprzedawców wiele razy. Jest to wynik niepokojący, ponieważ świadczy o częstych próbach zakupu napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież niepełnoletnią na terenie gminy. 95% ankietowanych sprzedawców twierdzi, że nigdy nie zdarzyło im się sprzedać alkoholu osobie niepełnoletniej. 5% przyznaje, iż takie sytuacje miały miejsce raz lub kilka razy.

Na pytanie zadane sprzedawcom o dokonywanie kontroli pełnoletniości klientów na podstawie dowodu osobistego, 97% sprzedawców deklaruje sprawdzanie dowodu, w tym 67% osób wiele razy, 31% raz lub kilka razy. 3% respondentów przyznaje, iż nigdy nie dokonywało tego typu kontroli.

Ankietowani sprzedawcy w 87% stwierdzili, że na terenie gminy dochodzi do sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym. 84% respondentów przyznało, że zdarzyło się, by osoba nietrzeźwa próbowała dokonać zakupu alkoholu w ich sklepie, jednak 77% z nich zadeklarowało, że nigdy nie zdarzyło im się sprzedać alkohol osobie nietrzeźwej.

Jeśli chodzi o problem nikotynowy, 89% ankietowanych sprzedawców wskazało, że widują w gminie osoby niepełnoletnie, które palą papierosy. Jednak 95% respondentów zadeklarowało, że nie sprzedawało wyrobów tytoniowych osobom niepełnoletnim.

III. Cele i zadania Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych w Gminie Grodzisk Mazowiecki w roku 2017.

1. Cele strategiczne programu:

- a) Zmniejszenie rozmiarów problemów uzależnień aktualnie występujących oraz ograniczenie populacji pijących ryzykownie i szkodliwie
- b) Zapobieganie powstawaniu nowych problemów i zagrożeń społecznych, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych
- c) Zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych i narkotykowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie

2. Cele szczegółowe i zadania własne gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych.

ZADANIE 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i ich rodzin.

Cele szczegółowe:

Zmniejszenie rozmiaru uszkodzeń zdrowia poprzez wzrost dostępności świadczeń i programów dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz współuzależnionych w zakresie leczenia i rehabilitacji.

Działania:

- 1. Zwiększenie dostępności do terapii i wsparcia dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, dla pijących ryzykownie i szkodliwie, dla Dorosłych Dzieci Alkoholików, a także dla współuzależnionych i osób doświadczających przemocy w rodzinie – realizacja programów ponadpodstawowych, niefinansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia.
- 2. Zwiększenie dostępności do pomocy psychologicznej w ramach indywidualnych konsultacji i grup samopomocowych dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz doświadczających przemocy w rodzinie.

3. Zwiększenie dostępności do pomocy psychologicznej dla młodzieży, zażywającej środki psychoaktywne w sposób ryzykowny i szkodliwy oraz pochodzącej z rodzin dysfunkcyjnych.
4. Prowadzenie przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych postępowań w sprawie nadużywania alkoholu, zmierzających do zastosowania sądowego obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu.
5. Wspieranie pracy biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia, poprzez finansowanie badań, zmierzających do orzeczenia w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
6. Prowadzenie i zwiększenie dostępności do spotkań informacyjno – konsultacyjnych, mających na celu wsparcie i zmotywowanie do leczenia osób uzależnionych i ich rodzin.
7. Wspieranie działań na rzecz integracji społecznej, przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.

ZADANIE 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i narkotyków pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cele szczegółowe:

Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego, będących skutkiem nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz stosowania przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Zapewnienie dostępności świadczeń specjalistycznej pomocy psychospołecznej i prawnej dla członków rodzin, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz problem przemocy w rodzinie, poprzez finansowanie i rozwój poradnictwa specjalistycznego w ramach działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego.
2. Organizowanie i finansowanie kolonii letnich z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami ubóstwa, uzależnień, przemocy, czy niewydolności wychowawczych.
3. Prowadzenie przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działań, zmierzających do zmotywowania rodzin osób uzależnionych od środków psychoaktywnych do podjęcia terapii.
4. Dofinansowanie i wspieranie organizacyjne działalności świetlic, poprzez prowadzenie działań opiekuńczo - wychowawczych, przeznaczonych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, patologicznych i niewydolnych wychowawczo na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki wraz z dożywianiem dzieci.

5. Organizowanie i finansowanie przedsięwzięć i działań, związanych z zapewnieniem dzieciom i ich rodzinom, dotkniętym problemem alkoholizmu, narkomanii i przemocy możliwości udziału w zajęciach, umożliwiających rekreację i wypoczynek oraz wyrównywanie ich szans na osiągnięcie sukcesów szkolnych i życiowych.
6. Wspieranie organizacyjne i merytoryczne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, finansowanie szkoleń dla członków zespołu i grup roboczych.
7. Współpraca z instytucjami, prowadzącymi działalność profilaktyczną w organizowaniu różnych form pracy zapobiegawczej i korygującej, opiekuńczo – wychowawczej, socjoterapeutycznej i edukacyjnej wśród dzieci i młodzieży oraz w rodzinach i grupach podwyższonego ryzyka.
8. Podejmowanie działań zmierzających do zaniechania lub opóźnienia inicjacji spożywania środków psychoaktywnych i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie działań wychowawczych i profilaktycznych wśród mieszkańców Gminy Grodzisk Mazowiecki.

ZADANIE 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Cele szczegółowe:

Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki, kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży, w celu opóźnienia wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej oraz ograniczenie tempa wzrostu ilości osób, zażywających substancje psychoaktywne.

Działania:

1. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych osób, realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez organizowanie szkoleń lub dofinansowanie i umożliwienie udziału w różnych formach kształcenia.
2. Wdrażanie efektywnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w grodziskich placówkach oświatowych i opiekuńczo – wychowawczych. Dofinansowanie i koordynacja oddziaływań profilaktycznych.
3. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców poprzez organizowanie wywiadówek profilaktycznych oraz spotkań, mających na celu wzmacnianie wychowawczej funkcji rodziny.

4. Zakup fachowej literatury z zakresu uzależnień i przeciwdziałania przemocy na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
5. Zakup i dystrybucja pism, ulotek i plakatów związanych z tematyką uzależnień dla instytucji realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
6. Organizowanie i dofinansowanie dla osób dotkniętych ubóstwem, przemocą i uzależnieniem od środków psychoaktywnych oraz dla ich rodzin spotkań integracyjnych, przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu oraz wzmacniających rolę rodziny, a także integrujących społeczność lokalną.
7. Wspieranie lokalnych imprez bez udziału alkoholu, promujących zdrowy styl życia i właściwe wzorce rodzinne.
8. Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień poprzez m.in. udział w ogólnopolskich społecznych kampaniach, wydawanie i zakup materiałów, prowadzenie systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
9. Podnoszenie kompetencji pracowników w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą m.in. dla grup zawodowych, zajmujących się tematyką uzależnień i przemocy w rodzinie oraz problemów z nimi związanych.
10. Realizacja środowiskowych działań kontrolnych i interwencyjnych na rzecz ograniczania spożycia alkoholu w szczególności przez osoby nieletnie, w tym na rzecz egzekwowania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.
11. Organizowanie i finansowanie badań, sondaży opinii publicznej, sporządzanie lokalnych diagnoz i ekspertyz, pozwalających ocenić aktualny stan problemów społecznych w tym uzależnień oraz efektów dotychczas prowadzonych działań.
12. Wspieranie merytoryczne i finansowe działań wolontariatu na rzecz rodzin niewydolnych wychowawczo, mających problemy związane z uzależnieniami lub przemocą.

ZADANIE 4

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Cel szczegółowy:

Ograniczenie wzrostu popytu na alkohol i narkotyki szczególnie wśród młodzieży oraz ograniczanie dostępności środków uzależniających.

Działania:

1. współpraca z instytucjami i osobami fizycznymi w zakresie wsparcie edukacyjnego i materialnego podmiotów, pracujących na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych oraz zapobiegania przemocy domowej.
2. Włączanie organizacji pozarządowych w wykonywanie zadań, wynikających z realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkotykowych.
3. Integracja środowisk abstynenckich, osób uzależnionych i ich rodzin, organizowanie działań zapobiegawczych, motywujących do terapii i wspomagających leczenie choroby alkoholowej i współuzależnienia, propagowanie postaw trzeźwościowych.
4. Współpraca z Policją Powiatową i Strażą Miejską, mającą na celu zapobieganie naruszaniu porządku publicznego, powodowanego przez nietrzeźwych.

ZADANIE 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13[1] i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Cel szczegółowy:

Ograniczenie i zmiana struktury spożywania napojów alkoholowych

Działania:

1. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13 1 i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie w Sądzie Rejonowym w charakterze oskarżyciela posiłkowego.
2. Prowadzenie działań kontrolno – interwencyjnych przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz strażników miejskich w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
3. Kształtowanie właściwych postaw reagowania w sytuacji sprzedaży alkoholu nietrzeźwym i nieletnim poprzez m. in. organizacja szkoleń dla handlowców w zakresie obrotu napojami alkoholowymi.

IV. Wskaźniki ewaluacji działań.

1. Liczba osób uzależnionych i pijących szkodliwie oraz eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi, członków ich rodzin oraz ofiar i sprawców przemocy domowej, korzystających ze wsparcia Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego.

2. Liczba uczestników konsultacji indywidualnych i grup wsparcia oraz grup terapeutycznych dla uzależnionych i współuzależnionych oraz osób doświadczających przemocy.
3. Liczba osób, wobec których prowadzono postępowanie sądowe o zobowiązanie do podjęcia leczenia uzależnienia.
4. Liczba osób skierowanych na badanie do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
5. Liczba osób uzależnionych i członków ich rodzin, z którymi przeprowadzono przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działania motywujące, zmierzające do podjęcia terapii.
6. Liczba osób, korzystających z ofert Stowarzyszenia Rodzin Abstynenckich.
7. Liczba uczestników zajęć w świetlicach opiekuńczo-wychowawczych i klubach młodzieżowych.
8. Liczba dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców objętych szkolnymi i pozaszkolnymi działaniami edukacyjnymi i programami profilaktycznymi z zakresu uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
9. Liczba przeszkolonych osób w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie
10. Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami w ramach zagospodarowania czasu wolnego w okresie ferii i wakacji
11. Ilość wydanych postanowień wydawanych w związku opiniowaniem punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
12. Liczba interwencji Policji i Straży Miejskiej w związku z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
13. Liczba zakupionych i rozdyskrebowanych materiałów związanych z tematyką profilaktyki i zjawiska uzależnień.
14. Liczba osób, zażywająca w sposób szkodliwy środki psychoaktywne, objęta programem wczesnej interwencji.
15. Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

V. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych.

Koordynatorem realizacji zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych jest główny specjalista ds. uzależnień Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołana Zarządzeniem Burmistrza Grodziska Mazowieckiego.

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- inicjowanie zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz nadzór merytoryczny nad zadaniami
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego
- prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych
- wydawanie opinii w formie postanowienia dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałą Rady Miejskiej

Zgodnie z art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniach komisji oraz wykonanie innych prac, wynikających z realizacji w/w ustawy przysługuje wynagrodzenie. Rada Miejska ustala wynagrodzenie za pracę w komisji w wysokości 500,00 brutto miesięcznie dla każdego członka komisji i 750,00 dla przewodniczącego komisji. Wynagrodzenie wypłacane będzie w okresach miesięcznych po potwierdzeniu wykonania pracy członków komisji przez przewodniczącego Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W realizację zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych włącza się wielu specjalistów i instytucji. Współpraca podejmowana jest z:

- placówkami oświatowymi z terenu gminy Grodzisk Mazowiecki ,
- Sądem Rejonowym w Grodzisku Mazowieckim,
- Komendą Powiatową Policji w Grodzisku Mazowieckim,
- Prokuraturą Rejonową w Grodzisku Mazowieckim,

- Strażą Miejską w Grodzisku Mazowieckim,
- Poradnię Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Grodzisku Mazowieckim,
- Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Grodzisku Mazowieckim
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim
- Mazowieckim Specjalistycznym Centrum Zdrowia w Pruszkowie,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim,
- grupami ruchu samopomocowego,
- świetlicami opiekuńczo- wychowawczymi,
- sołectwami
- Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną w Grodzisku Mazowieckim,
- Krajowym Biurem ds. Zapobiegania Narkomanii,
- Polskim Towarzystwem Zapobiegania Narkomanii,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Grodzisk Mazowiecki
- organizacjami pozarządowymi.

VI. Finansowanie

Źródłem finansowania zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych Gminy Grodzisk Mazowiecki stanowią dochody gminy, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze za rok 2016, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz środki własne gminy, a także środki pozyskane z innych źródeł m. in. z dotacji celowych z budżetu państwa.

VII. Postanowienia końcowe

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych przygotowuje główny specjalista ds. uzależnień Ośrodka Pomocy Społecznej wraz z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przedstawi Burmistrzowi do przyjęcia do końca lutego 2018 roku.

Uzasadnienie

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych w Gminie Grodzisk Mazowiecki w 2017 roku, stanowiący załącznik do uchwały, przedstawia zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych, zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Dokument zawiera także działania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Program wskazuje źródła pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań, wynikających z gminnego programu. Środki te pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.